

לרפואת רחמים בן אסתר, לרפואת רחל ציון בת אודיה, לעילוי נשמת לאה מרים בת נחמיה ע"ה

פרשת ראה

- עניני הפרשה:** הברכות והקללות על הר גריזים והר עיבל • בחירת מקומו של בית המקדש • מצוות שחיטה ואיסור אכילת דם • מצוות הריגת נביא שקר • מצוות הריגת ושנאת המסית לעבודה זרה • עיר הנדחת • סימני בהמה וחיה טהורים • איסור אכילת עופות טמאים • שמיטת כספים • מצוות צדקה • מצוות קרבן פסח • שלשה רגלים

שנפל בהם מום ונפדו, שדינם כבהמות חולין [וקדשים אלו שנפל בהם מום קלים יותר מבהמת חולין לענין זה שאין מפרישים מהם זרוע לחיים וקיבה לכהנים, כפי שמפרישים מכל בהמות חולין]. ואף שכתבה התורה רק 'וזבחת' ולא פירטה כיצד לעשות זאת, נמסרו כל דיני השחיטה למשה בתורה שבעל פה. אמנם הזהירה התורה שלא לאכול אבר מן החי, ושלא לאכול את הדם.

• **מצוות הריגת נביא שקר:** אדם האומר נבואה בשם ה' לעבוד עבודה זרה, גם אם הוא נותן אות או מופת על דבריו אסור לשמוע לקולו, כי דבר זה הוא נסיון מה', שנתן לו כח לעשיית האות או המופת כדי לראות האם ישמעו ישראל לקולו או לא, ועונשו של נביא זה הוא במיתת בית דין, בחנק.

• **מצוות הריגת ושנאת המסית לעבודה זרה:** אדם המסית אחרים לעבוד עבודה זרה, אפילו אם הוא מקרוביו של האדם שדרכו לאהוב אותם, אסור לשמוע לו ואסור לרחם עליו, אלא יש להורגו בבית דין בסקילה, והמוסת עצמו מצווה להתחיל בהריגתו, ואם לא מת - נהרג על ידי כל ישראל.

• **הברכות והקללות על הר גריזים והר עיבל:** נצטוו ישראל בכניסתם לארץ ישראל ללכת בסמוך להר גריזים והר עיבל, והיו הלויים עומדים בין שני ההרים הללו, ואמרו את הברכות והקללות הכתובות בפרשת כי תבוא, ואת הברכות אמרו כשהם מפנים את פניהם להר גריזים, ואת הקללות אמרו כשהם פונים להר עיבל.

• **בחירת מקומו של בית המקדש:** ציוה ה' את ישראל שלאחר שיבחר ה' את המקום הראוי לבניית בית המקדש לא ימשיכו להקריב קרבנות בכל מקום, כפי שעשו בזמן שהיה המשכן בגלגל, בנוב ובגבעון [אך כשהיה המשכן בשילה היה אסור להקריב במקומות אחרים], אלא יביאו את כל הקרבנות רק לבית המקדש, בין קרבנות רשות ובין קרבנות חובה. וכן מעשר שני לא יאכלו בכל מקום, אלא רק בירושלים, לפני ה'.

• **מצוות שחיטה ואיסור אכילת דם:** כשהיו ישראל במדבר לא היו רשאים לשחוט בהמות חולין ולאוכלם, אלא רק להקריבם כקרבנות שלמים ולאכול את הבשר בקדושה ולטהורים בלבד. אמנם לאחר שנכנסו לארץ ישראל הותר להם לשחוט בהמות חולין המותרים באכילה בין לטמאים ובין לטהורים, וכן בהמות קדשים

• **עיר הנדחת:** כל עיר בארץ ישראל [מלבד ירושלים], שקמו חלק מיושבי אותה העיר והדיחו את כל יושבי העיר לעבוד עבודה זרה, ולאחר בדיקה וחקירה מדוקדקים התברר שהדבר אמת, יש להרוג את כל אנשי העיר בסייף, ואת כל רכוש העיר יש לקבוצ' לרחוב העיר ולשרוף הכל, וכל רכושם אסור בהנאה.

• **סימני בהמה חיה ודגים טהורים:** מתוך כל החיות והבהמות שבעולם התירה התורה באכילה רק שבע חיות ושלוש בהמות, וכיון שהמינים הטהורים מועטים מהטמאים, מנתה אותם התורה בשמותיהם, בחיה הם: איל, צבי, יחמור, אקו, דישון, תאו וזמר. ובבהמות הם: שור, כבש ועז. ואף נתנה בהם סימני טהרה, והם, 'מפרסת פרסה', והיינו שיש סדק בחלק העליון של פרסות רגליה, 'שוסעת שסע', והיינו שהסדק שבפרסות רגליה הוא גם מלמטה, שהרגל מובדלת לשתי צפרניים, ו'מעלת גרה', והיינו שלאחר אכילתה מעלה את האוכל ממעיה לתוך פיה, ולועסת אותו שוב. ישנם ארבעה בעלי חיים שיש להם סימן טהרה אחד, הגמל השפן והארנבת - מעלים גרה ואינם מפריסי פרסה, החזיר - מפריס פרסה ושוסע שסע אך אינו מעלה גרה, וכיון שאין להם שני סימני טהרה - אסורים הם באכילה. וכל שכן בעלי חיים שאין להם אפילו סימן טהרה אחד, שהם אסורים באכילה. ובדגים נתנה התורה שני סימנים, והם סנפיר וקשקשת.

• **איסור אכילת עופות טמאים:** כיון שרוב העופות שבעולם טהורים, מנתה התורה רק את הטמאים, ללמד שכל השאר טהורים [והתורה לא נתנה סימני טהרה בעופות, אך חכמים כתבו בהם סימני טהרה], ואלו

העופות הטמאים: הנשר, הפרס, העזניה, ראה, איה, דיה, העורב, בת היענה, התחמס, השחף, הנץ, הכוס, הינשוף, התנשמת, הקאת, הרחמה, השלך, החסידה, האנפה, הדוכיפת והעטלף.

• **שמיטת כספים:** צייתה התורה שבשנת השמיטה, מלבד מצוות שמיטת הקרקע, ישמוט כל מלוה את החובות שחייבים לו ולא יתבעם מהלווים, ואף הזהירה את האדם שלא ימנע מלהלוות סמוך לשמיטה מחשש שלא ישלם לו הלוה ויפסיד את חובו, אלא עליו להלוותו ולא לחשוש.

• **מצוות צדקה:** צייתה התורה את האדם לפתוח את ידו ולתת צדקה לאביונים, כפי מחסורם וצרכיהם, אך אין חיוב להעשיר אותם, ומכל מקום בדברים שהורגלו להם יש מצוה לתת להם, ואפילו סוס לרכב עליו ועבד לרוץ לפניו.

• **מצוות קרבן פסח:** מצוה מן התורה על כל אדם מישראל, בין איש ובין אשה, להקריב קרבן פסח ב"ד בניסן, ולאוכלו בליל ט"ו ולא להותיר ממנו לבוקר. גם בזמן שהיה מותר להקריב קרבנות יחיד בבמות שהיו בני אדם בונים לעצמם [והיינו כשהיה המשכן בגלגל, בנוב ובגבעון], מכל מקום את קרבן הפסח היה ניתן להקריב רק במשכן, ולאחר מכן בבית המקדש.

• **שלושה רגלים:** מצוה על כל איש מישראל לעלות לרגל לבית המקדש שלש פעמים בשנה, בחג הפסח, בחג השבועות ובחג הסוכות, ואסור לבוא לשם בידיים ריקות, אלא יש להביא עולות ראויה ושלמי חגיגה. ומצוה על כל אדם להיות שמח בימי החגים הללו, והבטיחה התורה למי שישמח בימים אלו, שיהיה שמח בכל ימות השנה.

